

NOMÉS ANADA

Gener 2020 – Desembre 2020

Piero Sachetto – Eulàlia Bosch

Una iniciativa de: Museu d'Història de la Immigració de Catalunya i Museu de la Vida Rural de la Fundació Carulla

FUNDACIÓ////**CARULLA**

- UNA PROPOSTA PER TREBALLAR ESTÈTICA I ÈTICAMENT ELS MOTIUS PER MARXAR DELS POBLES, CIUTATS I PAÏSOS.
- UNA INICIATIVA DE MUSEU D'HISTÒRIA DE LA IMMIGRACIÓ DE CATALUNYA I EL MUSEU DE LA VIDA RURAL DE LA FUNDACIÓ CARULLA amb el seguiment i documentació de Helena Ananadiu i Mar Morelló
- UN PROJECTE EDUCATIU BASAT EN L'OBRA PICTÒRICA DE PIERO SACCHETTO A PARTIR DE LA LECTURA DE ERRI DE LUCA – a cura de LALI BOSCH i els nois i noies de l'IES Barres i Ones i de l'IES Joan Amigó
- UNA ALIANÇA ENTRE EQUIPAMENTS CULTURALS I CENTRES D'ACOLLIDA DE MENORS NO ACOMPANYATS PER DESENVOLUPAR COMPETÈNCIES D'EMPODERAMENT I CIUTADANIA.
- UN PROJECTE DE PLA D'ENTORN A L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ PER CONVIDAR A PENSAR I EXPRESSAR LES EMOCIONS I ELS RELATS QUE COSTEN DE DIR

- Los versos vienen de lejos, llegan con las líneas de una página impresa y un desembarco extranjero a tierra desconocida. Solo Ida. Erri Di Luca.

PRESENTACIÓ

El Museu de la Immigració a Sant Adrià del Besós i el Museu de la Vida Rural a l'Espluga de Francolí tenen en comú la voluntat de preservar la memòria i el patrimoni intangible de les persones que han marxat o han arribat i marxen i arriben a les ciutats industrials com Sant Adrià o als poblets rurals com l'Espluga de Francolí. Sovint venen i marxen molt lluny, per treballar al camp i a les fabriques (Museu de la Immigració), i que amb el seu saber i experiència vital ens aporten algunes claus per entendre o imaginar el repte de la sostenibilitat (Museu de la Vida Rural)

Ambdós museus comparteixen també la voluntat explícita de treballar aquestes qüestions recurrent a totes les llengües i llenguatges

necessaris per fer-ho. Entre aquests llenguatges, les arts en el seu sentit més ampli.

Eulàlia Bosch ha treballat en diversos projectes artístics i directament pedagògics amb Piero Sacchetto i coneix bé l'obra d'Erri de Luca. És ella qui suggereix als dos museus considerar la rellevància del procés migratori en la societat contemporània. Dels camins només d'anada que han marcat al mateix temps a les poblacions rurals i a ciutats industrials com Sant Adrià. Es proposa fer-ho a partir de les arts i, en especial, de l'obra visual de Piero Sacchetto que neix del fort impacte que li va causar la lectura del llibre "Solo Andata" (2014) d'Erri Di Luca: un recopilatori de la poesia de l'autor on reflexiona sobre el viatge i la migració.

L'artista parla de la seva casual lectura dels poemes, i de l'efecte que li provoca: «el resultat va ser donar una forma a pensaments propis que no havia previst compartir. Treballar a partir d'aquest text m'ha permès veure com n'és d'interessant compartir idees i l'enriquiment que suposa». L'any 2017 presenta una exposició amb el mateix títol que expressa les seves reflexions sobre la geografia, el viatge, la vida i la mort ... a partir de formes, colors, capes de materials sobreposades, espais plens i espais buits... en una paraula, a partir del llenguatge de la pintura on colors i materials es combinen entre ells per intentar copsar aspectes sempre presents en el fets migratoris.

L'àmplia trajectòria de Sacchetto com a pedagog – responsable d'educació a l'Ajuntament de Bolonia i més tard el de Ferrara ens convida a pensar amb ell un projecte educatiu al voltant de la seva obra i en el marc general de les migracions com a tema essencial en els processos educatius actuals vinculats a l'adquisició de competències per a un modus de vida sostenible.

OBJECTIU GENERAL:

- Proposar un projecte pedagògic itinerant basat en l'obra artística de Piero Sacchetto i en la poesia d'Erri de Luca per repensar en clau estètica i ètica el fenomen de les migracions i la seva estreta relació amb el repte de la sostenibilitat.

OBJECTIUS ESPECÍFICS:

- Entendre el fet de les migracions al llarg de la història i avui com a processos lligats als reptes ambientals i de la sostenibilitat
- Generar un recurs artístic i educatiu per a la reflexió sobre les migracions.
- Apropiar els estudiants i joves a partir de 14 anys al procés intel·lectual i creatiu concretat en l'obra de Piero Sacchetto
- Crear una proposta didàctica al voltant de l'art on l'alumne i l'artista puguin establir un diàleg que va des de la forma, la matèria i l'obra fins el concepte temàtic i el procés intel·lectual que l'ha portat a aquest procés creatiu.
- Acompanyar als alumnes a gaudir del privilegi de treballar directament amb l'artista, i compartir amb ell el viatge.
- Donar als alumnes recursos per poder aprendre a mirar l'obra no figurativa a partir de les seves emocions i del coneixement.
- Fomentar, en l'alumne de forma individual i en grup, la pertinença al projecte, als museus, i a la creació del patrimoni. Donar-los un paper a desenvolupar: son curadors, son documentalistes, els escoltem, valorem les seves propostes i els hi donem eines per desenvolupar-les.
- Convertir la reflexió sobre les migracions en un projecte de Pla d'Entorn a l'Espluga de Francolí vinculant-hi a tota la comunitat
- Assajar un pla pilot de treball entre museus i menors no acompanyats per consolidar el concepte de patrimoni com a eina d'integració i pertinença.
- Fer plausible, una vegada més, la capacitat dels museus de ser centres actius de recerca i de treball cooperatiu.

UN PROJECTE PEDAGÒGIC EN XARXA

Com a projecte pedagògic i educatiu s'adreça específicament als joves d'entre 14 i 16 anys però està obert a tota la ciutadana i permet treballar competències clau de l'Educació Cultural per a la Sostenibilitat

COMPETÈNCIES EDS

«Cal que canviem radicalment la nostra idea de la funció de l'educació en el desenvolupament mundial, perquè té un impacte catalític en el benestar dels individus i el futur del nostre planeta. [...] Ara més que mai l'educació té la responsabilitat d'adaptar-se als reptes i les aspiracions del segle xxi i fomentar els valors i les competències adequats per aconseguir un creixement sostenible i inclusiu i una convivència pacífica.» Irina Bokova, directora general de la UNESCO

Competència de pensament sistèmic: la capacitat de reconèixer i comprendre les relacions; analitzar sistemes complexos; pensar com els sistemes s'integren en els dominis i les escales diferents; i afrontar la incertesa.

Competència preventiva: la capacitat de comprendre i avaluar múltiples futurs —possible, probable i desitjable; crear la pròpia visió del futur; aplicar el principi de cautela; avaluar les conseqüències de les accions; i abordar els riscos i els canvis.

Competència normativa: la capacitat de comprendre i reflexionar sobre les normes i els valors subjacents a les accions pròpies; i negociar els valors, els principis i els objectius de la sostenibilitat en un context de conflictes d'interessos i equilibris, coneixements incerts i contradiccions.

Competència estratègica: la capacitat de crear i aplicar col·lectivament accions innovadores que fomentin la sostenibilitat a escala local i més enllà.

Competència de col·laboració: la capacitats aprendre dels altres; entendre i respectar les necessitats, perspectives i accions dels altres (empatia); comprendre els altres, identificar-s'hi i ser-hi sensibles (lideratge empàtic); abordar els conflictes en un grup; i facilitar la resolució de conflictes col·laborativa i participativa.

Competència de pensament crític: la capacitat de qüestionar normes, pràctiques i opinions; reflexionar sobre els valors, les percepcions i les actuacions propis; i prendre una posició en el discurs de la sostenibilitat.

Competència de consciència d'un mateix: la capacitat de reflexionar en la funció que un mateix té dins la comunitat local i la

societat (global); avaluar constantment i continuar motivant les accions pròpies; i abordar els sentiments i els desitjos propis.

Competència de resolució de conflictes integrada: la capacitat global d'aplicar diferents marcs de resolució de conflictes a problemes complexos de sostenibilitat i generar possibles solucions viables, inclusives i equitatives que promoguin el desenvolupament sostenible, tot integrant les competències assenyalades abans.

Competències curriculars

EDUCACIÓ ARTÍSTICA I CULTURAL: L'ART: una forma d'accés al coneixement

- Elements temàtics i emotius a partir dels quals l'expressió artística es mostra com a necessitat irrefrenable.
- La creació artística: l'especial mirada que les arts aporten sobre la realitat: la poesia i la pintura. La reflexió necessària que acompanya els processos de creació.
- Components artístics rellevants en aquesta exposició: els materials, les tècniques, el relat de cada quadre i de l'exposició en el seu conjunt, la transformació permanent de mirada

EDUCACIÓ PER A LA CIUTADANIA: migracions i desplaçaments

- Reflexió migrant. Travessar espais. La submissió constant al canvi. La constant incertesa. La reflexió i la vivència. Les migracions, provocades fonamentalment per guerres i situacions d'empobriment progressiu de regions especialment rurals cada vegada més extenses, també es vinculen avui a les crisis ambientals que agreugen les diferències de vida entre persones nascudes a diversos llocs del planeta. Això afecta molts milions de persones, la subsistència de les quals depèn, en gran mesura, d'un nou enfocament global de la vida humana, que cal que sigui més respectuosa amb els recursos vitals i amb la seva distribució equitativa.

UN ANY, DOS MUSEUS, DIVERSES ETAPES

ETAPA 1.- MUSEU DE LA IMMIGRACIÓ

Metodològicament planteja tot el procés amb els alumnes com un viatge = procés d'aprenentatge. Un viatge a partir del qual inicien la seva migració. Un viatge que comença des de la ignorància (desconeixement de l'obra abstracta, del contingut, de l'artista, del procés artístic) i mica en mica anem omplint un maleta amb els conceptes, les formes, la matèria, les emocions, el coneixement i l'experiència que els hi ha de donar el recorregut que faran amb l'exposició i per tant amb les obres i amb l'artista. Al final d'aquest procés hem de veure què portem a la maleta i on ens ha portat aquest viatge.

1.- PREPAREM EL VIATGE. Estació de partida. (de setembre 2019 a gener 2020)

¿Per què viatgem ?¿On anem? Iniciem el projecte de forma teòrica. Presentem la proposta i tracem tots els possibles itineraris i els objectius. És important crear en els alumnes la curiositat i el desig de fer el viatge . Àmbit temàtic: el text, l'autor, la poesia, els conceptes de migracions, l'artista, l'obra, la textura, els materials, el procés creatiu. En aquest moment del projecte cal valorar la possibilitat que els alumnes i l'artista tinguin el primer contacte encara que sigui per streaming o per correspondència.

2.- EMPRENEM EL VOL. El trajecte. (de gener/febrer 2020)

¿quin és el nostre itinerari?¿què volem fer?¿Cóm ho volem fer?. Els alumnes participen en el procés de muntatge i disseny. En aquest moment coneixeran personalment a l'artista. Reinventen l'espai, fan propostes d'interpretació de l'obra, valoren la seva aportació al seu discurs migratori, etc..... En aquesta fase del projecte es poden fer tallers d'art, documental etc...

3.- Final de la primera etapa del viatge (abril 2020-juny 2020)

¿On he arribat? ¿Com és aquest nou territori? ¿què porto a la maleta?. Els alumnes presenten les seves propostes. Obren les seves maletes. El resultat final (a determinar en les properes reunions amb els educadors i els propis alumnes) hauria de ser divers, obra plàstica – la seva pròpia exposició- , documental de testimonis de l'entorn migratori, música, webdocumentary etc... les Els alumnes fan la seva proposta. Serà un plantejament transversal que inclou: mostra expositiva, documental i webdocumentary.

En aquest moment de l'exposició, un grup de representants de les entitats vinculades al Pla d'entorn de l'Espluga de Francolí visitarà l'exposició i establirà un diàleg amb el professorat de Sant Adrià i el els responsables del centre de joves no acompanyats de la població.

ETAPA 2 – MUSEU DE LA VIDA RURAL

1.- Setembre 2020: presentació del projecte en el marc del FES 2020 i el PLA D'ENTORN 2020-2021

L'ajuntament de l'Espluga de Francolí i el Departament d'Ensenyament presenten el Pla d'Entorn dissenyat al voltant de la proposta: Fotografiar les migracions (joves immigrants). Els parlars de la Conca ahir i avui – mapa sonor: escoles i entitats del poble.

2.- Setembre 2020: arribada de l'exposició a l'Espluga de Francolí. Presentació del projecte educatiu i intercanvi de joves.

Poesia, art i sostenibilitat. L'exposició: Només Anada arriba al Museu de la Vida Rural en el marc del FES 2020. Es convida a Erri de Luca al Festival i a Piero Sacchetto a inaugurar la mostra.

El projecte educatiu iniciat al Museu de la Immigració és presentat pels alumnes de Sant Adrià als alumnes de l'IES Joan Amigò de l'Espluga de Francolí. S'estableix un diàleg entre ambdós grups de joves i es posa en valor el treball realitzat tot fent entrega simbòlica del relleu.

3.- Setembre 2020: formació de formadors (curs d'un cap de setmana)

Piero Sachetto fa una residència breu a l'Espluga durant la qual forma als educadors i educadores del Museu de la Vida Rural així com al professorat interessat per treballar aspectes d'immigració i sostenibilitat a partir de la seva obra. L'ajuntament, el Departament, el Museu i les Entitats organitzen una jornada de treball amb Piero Sachetto i Lali Bosch al voltant de la proposta. S'inaugura formalment l'exposició

4.- Octubre 2020 i fins desembre 2020: treball pedagògic

S'inicia un treball pedagògic amb les escoles i/o instituts de la zona alhora que s'ofereix una proposta d'activitat educativa puntual a la resta d'escoles interessades.

La ZER CONCA DE BARBERÀ s'implica en el treball artístic amb Piero Sachetto tot fent una sèrie de tallers

El grup de joves immigrants inicia el taller de fotografia

Les escoles i entitats del municipi inicien la construcció d'un mapa sonor

Totes les escoles i grups interessats poden fer una visita educativa a l'exposició en el marc de la visita al MVR.

5.- Fi de la segona etapa. Desembre 2020

El MHIC i el MVR tanquen la mostra convidant a responsables d'altres museus a conèixer l'experiència en una jornada al MVR. Es proposen itineràncies. Mar Morelló presenta els resultats del procés de documentació i avaluació.

PARTICIPANTS:

- Direcció i Comissariat del Projecte: Eulalia Bosch (lalibosch2@gmail.com)
 - Directora Museu de la Vida Rural: Gemma Carbó (gcarbo@museuvidarural.cat)
 - Directora MhiC: Imma Boj (iboj@sant-adria.net)
 - CRP Badalona- San Adrià (Joan Abad: a8930011@xtec.cat)
 - Helena Ananiadiu (projecte viabilitat museus – MENA'S)
 - IES Barres i Ones: (Irene Lop: ilop@xtec.cat)
 - Institut escola Barri de la Mina: CAP D'ESTUDIS: Noemí García (ngarci34@xtec.cat)
- COORD.PEDAGÒGICA: Raquel Montes (rmontes@xtec.cat)

- CRP Conca de Barberà – Montse Batista
- IES Joan Amigó L'Espluga de Francolí
- ZER Conca de Barberà / ZER Poblet
- Escola Vedruna l'Espluga de Francolí
- Escola Martí i Poch l'Espluga de Francolí
- Entitats socioculturals l'Espluga de Francolí
- Ajuntament de l'Espluga de Francolí
- Còdol Serveis Educatius: Mar Morelló: relatora en cap
- Els grups de MENA'S de Sant Adrià del Besós i Barberà de la Conca (30 nois i noies)
- A Bao a Qu